

Finanšu ministrija

Jaunais pašvaldību finanšu izlīdzināšanas modelis

2024.gada 15.marts

Finanšu ministrija

Pašvaldību sniegto pakalpojumu pieejamība un kvalitāte ir svarīga iedzīvotāju labklājībai

- PFI sistēmas galvenais uzdevums ir radīt pašvaldībām **līdzvērtīgas iespējas ar likumu noteikto funkciju izpildei**, ņemot vērā pašvaldību sociālekonomiskās atšķirības.
- Visos valdības līmeņos tiek nodrošināts līdzvērtīgs finanšu resursu pieauguma temps, ņemot vērā makroekonomiskās attīstības tendences un politiskos uzstādījumus.
- Pašvaldību attīstībai bez **PFI nepieciešama arī reģionālā politika**, katra no šīm politikām risina atšķirīgus jautājumus.

Finanšu ministrija

Piedāvātais jaunais PFI modelis būtiski mazinās administratīvo slogu

1. Pašvaldībā iekasētā **nekustāmā īpašuma nodokļa ieņēmumi paliek pašvaldības rīcībā** (*netiek izlīdzināti*).
2. Neveic pašvaldību dalījumu donoros un finansējuma saņēmējos - **nav maksātāji un saņēmēji**.
3. **Atsakās no pašvaldību savstarpējiem norēķiniem** par izglītības pakalpojumiem.
4. **Precizēti kritēriji**, atbilstoši aktuālākajiem datiem par pamatu ņemot pašvaldību pastāvīgo funkciju vidējās izmaksas.

Finanšu ministrija

Aprēķinātā izlīdzināmā vienība nodrošina sabalansētu sistēmas efektivitāti ar sarežģītību

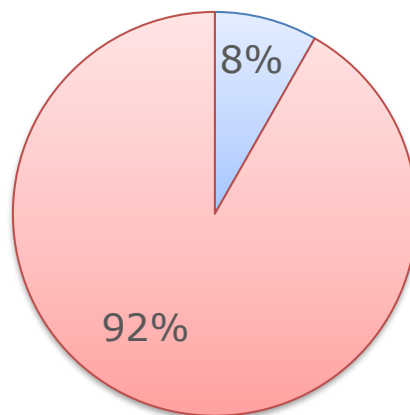
- Visi pašvaldību izdevumi tiek attiecināti **uz pašvaldību pakalpojumu saņēmēju grupām**;
- Pašvaldību funkciju nodrošināšanai nepieciešamais finansējums **tiek noteikts izmantojot vidējās pakalpojuma izmaksas**;
- Teritorijas platības rādītājs nodrošina pašvaldībām finanšu resursus arī pie maza iedzīvotāju blīvuma.
- PFI aprēķini tiek veikti, izmantojot informāciju **no valsts administrētām datu bāzēm**, sabalansējot sistēmas efektivitāti ar sarežģītību.

Finanšu ministrija

Pašvaldībā iekasētā nekustāmā īpašuma ieņēmumi paliek pašvaldības rīcībā

Izslēdzot no PFI pašvaldību nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumus, tiks veicināta pašvaldību ieinteresētība savas NĪN politikas izstrādē, to sasaistot ar infrastruktūras attīstību, kā arī atvieglota reformu ieviešana NĪN politikā.

■ NĪN ■ IIN

Finanšu ministrija

Atteikšanās no pašvaldību dalījuma donoros un finansējuma saņēmējos

- Daļa no pašvaldībām piekrītošā IIN pēc koeficientiem tiek ieskaitīta pašvaldību budžetos, **tas finansējums pilnībā paliek pašvaldību rīcībā** (*orientējoši 35%*).
- **Tiek aprēķināts PFI pamatfinansējuma grozs**, ņemot vērā pakalpojumu izmaksu līmeni pašvaldībās, sadalot to proporcionāli pašvaldību izlīdzināmām vienībām.
- **Valsts budžeta dotācija arī turpmāk tiks izmantota pašvaldību atbalstam** (*šobrīd 35 milj. eiro*), par finansējuma apmēra palielināšanu ir nepieciešams vienoties gadskārtējā valsts budžeta izstrādes procesā.

Finanšu ministrija

Mazināt ietekmi pašvaldību ieņēmumiem no plānotajām IIN politikas izmaiņām – darbaspēka nodokļu sloga mazināšanas virzienā.

- **PFI pamatfinansējuma grozu tiek piedāvāts aprēķināt** pēc PFI likumā noteikta indeksēšanas mehānisma no vispārējiem valsts budžeta ieņēmumiem, nodrošinot pašvaldībām prognozētu un stabilu finansējumu funkciju izpildei.
- **PFI pamatfinansējuma grozs tiek sadalīts** proporcionāli katras pašvaldības izlīdzināto vienību skaitam.

Finanšu ministrija

Atteikšanās no pašvaldību savstarpējiem norēķiniem par izglītības pakalpojumiem

- Jaunais piedāvājums PFI kritērijos **izmanto izglītojamo skaitu, kas mācās attiecīgajā pašvaldībā**, nevis dzīvo attiecīgajā teritorijā, būtiski mazinās administratīvo slogu un veicinās skolu tīklu sakārtošanu.
- Tiks izmantoti Valsts izglītības informācijas sistēmas dati par izglītojamiem izglītības iestādēs.
- Diskutējams ir jautājums par datiem kas tiek izmantoti kritērija vērtības aprēķināšanai par pirmsskolas vecuma bērniem.

Finanšu ministrija

Precizēt, atbilstoši aktuālākiem datiem, pašvaldību pastāvīgo funkciju vidējās izmaksas.

Pakalpojumu vidējās izmaksās ievērtēti iepriekšējo gadu faktiskie pašvaldību izdevumi *

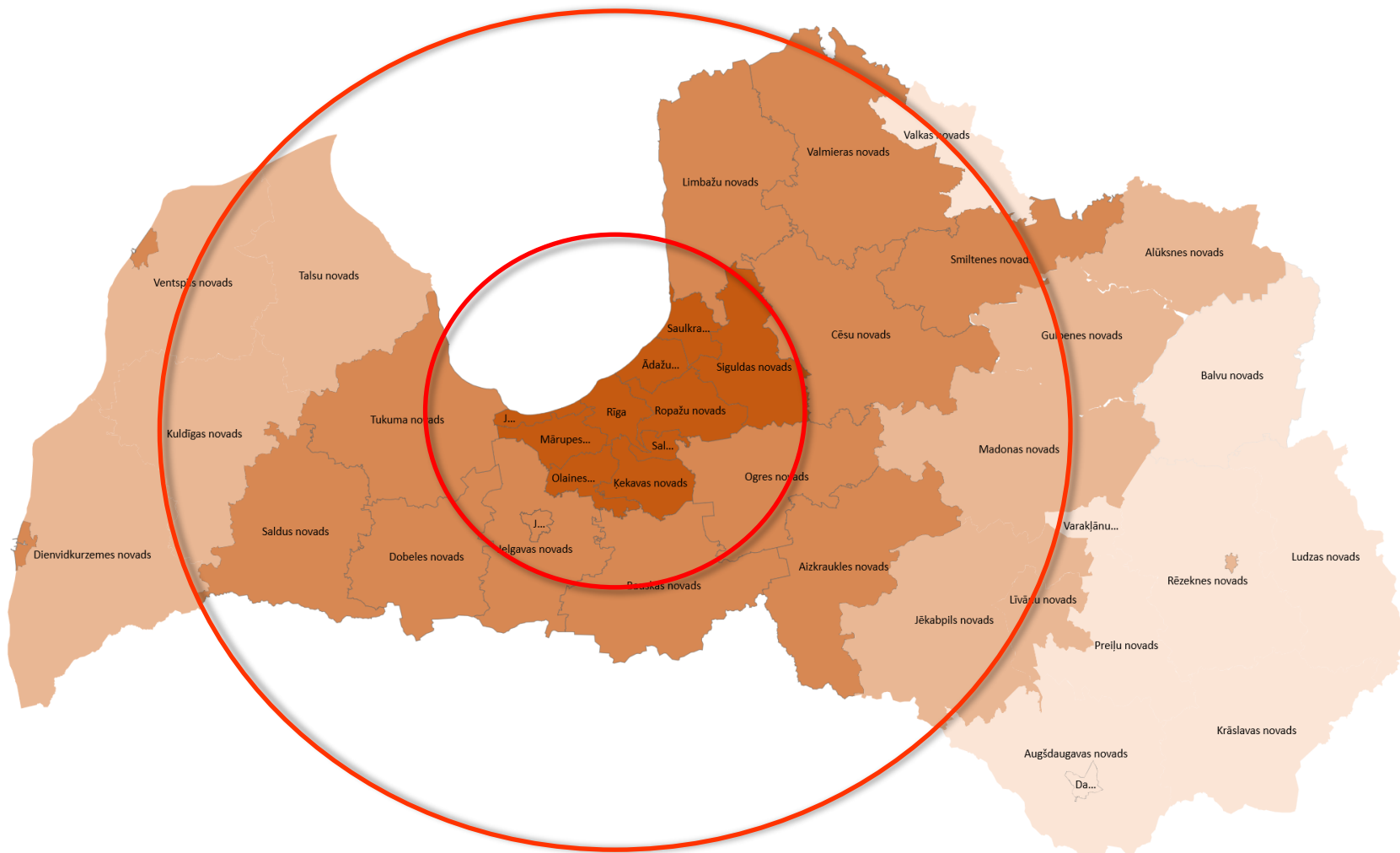
Nr.p .k.	Vērtību nosaukums	Sākotnējās vērtības	Aktualizētās vērtības *
1.	Iedzīvotāju skaits	1	1
2.	Bērnu līdz 6 g. skaits (deklarētie)	2,34	2,98
	Bērnu no 1,5 līdz 6 g. skaits (izglītojamie)	-	Tiks aktualizēts atbilstoši bērnu skaitam
3.	Bērnu un jauniešu 7-18 g. skaits (deklarētie)	3,26	3,48
	Bērnu un jauniešu skaits (izglītojamie)	-	4,11
4.	Iedzīvotāju virs darba spējas vecuma skaits	0,74	0,82
5.	Teritorijas platība km2	1,52	1,54

* bez valsts budžeta finansējuma un pašvaldību iemaksām PFI fondā

Finanšu ministrija

Ieņēmumu līmeni pašvaldībās galvenokārt nosaka atrašanās vieta un attālums no galvaspilsētas

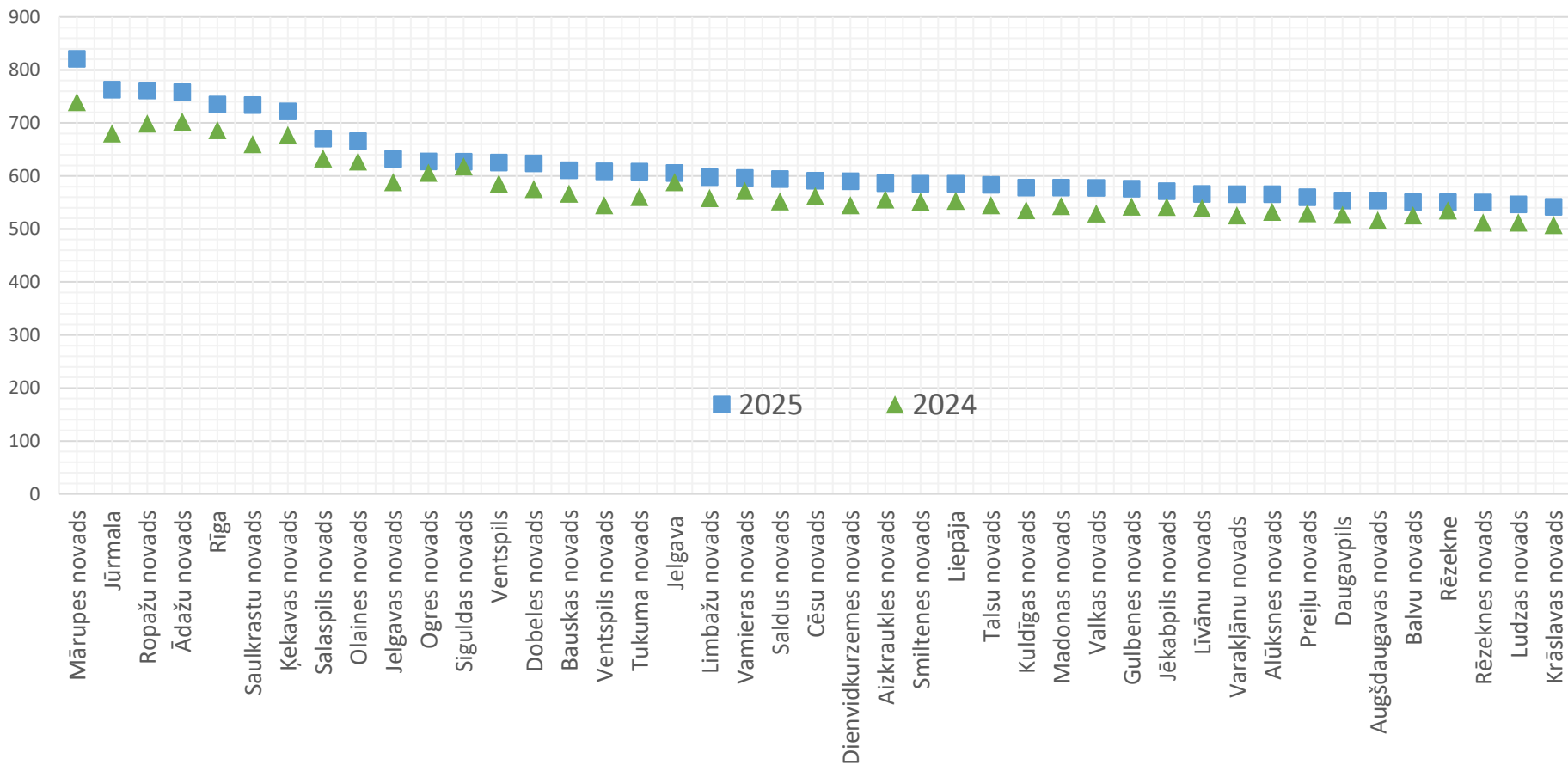

Finanšu ministrija

Pašvaldību izmaksas atkarīgas no PFI sistēmā izmantojamo demogrāfijas kritēriju vērtību lieluma un struktūras

2024.un 2025.gada ieņēmumu salīdzinājums, ņemot vērā vidējo pakalpojumu izmaksu līmeni

Finanšu ministrija

Jautājums diskusijai par izmaiņām IIN sadalīšanas principos

Ieguvumi:

Veicinātu pašvaldību ieinteresētību pēc iespējas vairāk ieguldīt savas teritorijas un uzņēmējdarbības attīstībā.

Palielināsies to pašvaldību ieņēmumi, kurās ir attīstīta uzņēmējdarbība.

Jautājumi, kas jārisina:

Darba vietas attiecināšana (piesaiste) atbilstoši administratīvajai teritorijai.

VID jānodrošina datu bāzes izveidošana un datu uzkrāšana par uzņēmēju samaksāto IIN pēc darba vietām.

Svarīgi vērtēt ieguvumus no IIN sadales principu maiņas ar administratīvā sloga palielinājumu uzņēmējiem un ieviešanas laika grafiku.

Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!